

Bregueu, bregueu, maleïts

Brega de galls, entre la tolerància i la prohibició

Hi ha amors que maten.

Ferran TORRENT

Els dels criadors de galls de brega, per exemple, que, segons diuen ells, posen una atenció i una estima molt especial per aconseguir un pura sang que siga el més ràpid, el perfecte, el millor... i que acabarà, inevitablement, agonitzant en el cercle d'una gallera o, en el millor dels casos, inutilitzat en allò que constitueix la seua defensa, i la de l'amo: el bec i els esperons. Això, o la ruta llatinoamericana, destinació i punt d'arribada comercial de la majoria dels galls de brega que es crien a l'Estat espanyol; a Euskadi, Andalusia i el País Valencià es concentra aquesta afició, qualificada de salvatge i incivilitzada, en la modalitat de lluita, per la Societat Protectora d'Animals de València.

Aquest espectacle tercermundista, però d'arrelada tradició a la Ribera Alta des del segle XVII, és rigorosament prohibit pel reglament d'espectacles, tot i que és conscientment tolerat per instàncies governatives, que fan poca cosa per evitar-lo, malgrat les continuades denúncies presentades a Govern Civil. I no és que s'ho facen de clandestins, els venerables gladiadors de les apostes galleres: celebren centenaris. L'últim, el passat mes de maig, on

l'excel·lentíssim Ajuntament d'Alzira, casa de Francisco Blasco, patrocinà i donà publicitat a la convocatòria. Rumors no confirmats assenyalen l'assistència d'algun càrrec important de la Generalitat valenciana. No se sap si el governador hi assistí. Allà ell, perquè estava en joc el campionat d'Espanya.

Tot comporta un sacrifici. Per tal de fer un campió, un autèntic pura sang, el criador de galls pot tenir la resignada paciència d'esperar trenta anys. És clar que això serà l'excepció que confirmarà la regla. Un Cassius Clay, vaja. Entre una minuciosa

J. Aleixandre

Músculs i nervis són el secret d'un campió

selecció de cent animals, deu o dotze tenen la possibilitat, o la desgràcia, d'arribar a la brega. Les femelles no valen, i una gran part de la «pollada» morirà barallant-se de ben menuts, sota l'atenta mirada del criador, a l'aguait del fenomen. Ho porten en la sang, que, convenientment creuada, esdevé la puresa de la raça: aquells que tenen canons als peus, foc als esperons. El triomf.

Però costa. Llarg camí, llarg, el del pollastrestrella. De menú, blat i dacs americana. No valen pinsos, fan greix. Només músculs i nervis, suavitzats amb massatges de suc de llimó en les potes i l'estó-

mac. Cura permanent que mantindrà la pell tensa i dura. Dosis d'antibiòtics immunitzaran el gall de la malaltia del brom. Distints composts vitamínics, dissolts en el menjar, reforçaran la seua resistència: és tracta d'una lluita a mort, amb la gallera plena d'un públic enfervorit i cridaner. ¡Mil duros pel negre! El moreno aguanta. Té bona elasticitat; la comprovà l'amo llançant-lo al terra i fent-lo rebotar com una pilota de goma. No falla, si rebota, és bo.

Mitja hora després, el negre haurà fet guanyar uns duros a un grapat d'aficionats, que l'ovacionaran frenèticament. El campió no podrà correspondre amb salut d'agraïment: estan cosint-lo a sang viva per tal que les ferides cicatritzen aviat i es recupere per al pròxim combat. L'altre, si no ha «cantat la gallina», allò que en la boxà es coneix per «tirar la tovallola», restarà mort en un racó de la gallera. Però, més magre ho té el vencedor, que tornarà a bregar. Blat i dacs americana, això menjarà avui el negre.